herpy

AGAMY

Reeves' Butterfly Lizard

Leiolepis rubritaeniata

Leiolepis rubritaeniata to naziemna, aktywna w dzień agama z Tajlandii, Laosu, Kambodży i Wietnamu, która kopie nory w piaszczystej glebie i potrafi rozkładać fałdy skóry na bokach niczym motyl. Utrzymuje się ją tak jak blisko spokrewnioną *Leiolepis belliana*: w suchym terrarium z głębokim podłożem, w którym można kopać, z mocnym grzaniem i UVB. O tym konkretnym gatunku wiadomo niewiele, więc większość liczb jest zapożyczona.

Rodzina: Agamidae Dawna nazwa: *Leiolepis belliana rubritaeniata; Leiolepis reevesii rubritaeniata*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**30-40 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**8-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny i kopiący nory**
Środowisko	**Sawanna**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**120 × 60 × 50 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**26-35 °C**
Miejsce wygrzewania	**35-37 °C**
Temperatura w nocy	**20-25 °C**
Wilgotność	**30-50%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Niezbędne** Strefa Fergusona 3
Pokarm	**Owady i rośliny**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**3-8 jaj**
Inkubacja	**55-75 dni** przy 28-30 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Leiolepis rubritaeniata to smukła, spłaszczona agama z długim ogonem i drobnymi, ziarnistymi łuskami na grzbiecie. Grzbiet pokrywają liczne małe, gęsto rozmieszczone plamki o ciemnych obwódkach, tworzące delikatną siateczkę. Nazwa oznacza "czerwonopręga" (łac. *ruber*, czerwony, i *taenia*, wstęga) i odnosi się do karminowoczerwonego pasa wzdłuż boków. Samce mają ponadto 2-3 czarne poprzeczne pasy przy przednich kończynach i prezentują barwy, rozkładając skórę na bokach jak skrzydła. Samice często nie mają czarnych pasów i są ubarwione skromniej.

Samce osiągają do 17 cm długości od pyska do kloaki, a samice około 11 cm; z ogonem zwierzę mierzy prawdopodobnie 30-40 cm. Długość całkowita nie jest udokumentowana i stanowi szacunek na podstawie tych dwóch wymiarów. Gatunek został opisany przez Roberta Mertensa w 1961 roku jako podgatunek *Leiolepis belliana*, a później był też zaliczany jako podgatunek do *Leiolepis reevesii*, z którą jest najbliżej spokrewniony. Obecnie uznaje się go za odrębny gatunek. W starszej literaturze i w

handlu może więc występować pod obiema nazwami gatunkowymi, dlatego warto upewnić się, że zwierzę zostało prawidłowo oznaczone. Rodzaj obejmuje zarówno gatunki rozmnażające się płciowo, jak i gatunki składające się wyłącznie z samic; *L. rubritaeniata* rozmnaża się płciowo.

Zwierzę jest płochliwe i przy najmniejszym niepokoju ucieka do nory. Nadaje się dla hodowcy, który chce obserwować aktywne zwierzę, kopiące i wygrzewające się, a nie zamierza go brać do ręki.

Występowanie i środowisko

Leiolepis rubritaeniata żyje w Azji Południowo-Wschodniej: w Tajlandii, Laosie, Kambodży i Wietnamie. W Tajlandii występuje głównie na północnym wschodzie, na płaskowyżu Khorat i w jego okolicach, a miejscem typowym jest Pak Chong w prowincji Nakhon Ratchasima. Znana jest także ze środkowej Tajlandii, np. z Saraburi.

> **Naturalny zasięg:** Tajlandia, Laos, Kambodża i Wietnam.

ŚRODOWISKO

Gatunek zamieszkuje otwarte, piaszczyste tereny sawannowe, gdzie gleba jest na tyle luźna, że można w niej kopać. Zwierzęta żyją w samodzielnie wykopanych norach i wykorzystują je jako schronienie, miejsce nocnego odpoczynku i składania jaj. Nory tego gatunku nie zostały zmierzone; u blisko spokrewnionej *Leiolepis belliana* mają około 30 cm głębokości i 70 cm długości, często w kształcie litery Y z kilkoma wyjściami.

Zwierzęta są aktywne w dzień i wygrzewają się na odkrytej ziemi, pniakach i kopczykach. Są płochliwe i przy najmniejszym niepokoju chowają się do nory. Na płaskowyżu Khorat gatunek żyje w pobliżu skalnej *Leiolepis glaurung*, ale trzyma się piaszczystej sawanny między skałami, a oba gatunki najwyraźniej nie wpływają na siebie nawzajem.

Hodowla

TERRARIUM

O utrzymaniu *Leiolepis rubritaeniata* wiadomo niewiele. Liczby w tym poradniku są zapożyczone od *Leiolepis belliana*, która prowadzi taki sam tryb życia i zamieszkuje podobny krajobraz.

Para potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 120 × 60 × 50 cm (długość × szerokość × wysokość). Najważniejsza jest powierzchnia dna, bo gatunek jest naziemny, ale wysokość musi pomieścić głębokie podłoże. Pojedyncze zwierzę poradzi sobie w 90 × 45 × 45 cm.

Podłoże powinno mieć co najmniej 20 cm głębokości, najlepiej więcej, i składać się z mieszanki piasku i nienawożonej ziemi ogrodowej, aby nory się nie zapadały. Dolna warstwa powinna być lekko wilgotna, reszta sucha. Ułóż płaskie kamienie, korę korkową i korzenie, aby zwierzę miało miejsca do wygrzewania i kryjówki, i zamocuj je, żeby się nie przewróciły, gdy zwierzę będzie pod nimi kopać. Wentylacja musi być dobra, a pokrywę trzeba móc zamknąć na zamek, bo zwierzęta są szybkie i płochliwe.

TEMPERATURA

Temperatura powierzchni w miejscu do wygrzewania powinna wynosić 35-37 °C. Powietrze w ciepłej części ma 30-35 °C, a chłodna część 26-29 °C. W nocy temperatura spada do 20-25 °C.

Zwierzę musi zawsze mieć możliwość ucieczki od ciepła, w głąb podłoża lub do kryjówki. Stosuj spoty halogenowe lub ceramiczne promienniki z osłoną z siatki i termostat. Mierz temperaturę termometrami cyfrowymi i termometrem na podczerwień, a miejsce do wygrzewania regularnie kontroluj. Zwierzę, które ciągle chowa się przed ciepłem, ma za gorąco, a zwierzę, które się nie wygrzewa, ma za zimno.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 30-50 %, a terrarium musi być suche. Zraszanie zwykle nie jest potrzebne. Zwierzę powinno mieć miskę ze świeżą wodą, na tyle dużą, by mogło się w niej kąpać; wodę uzupełniaj codziennie. Podłoże nie może być mokre, bo pojawi się pleśń.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny w dzień i wygrzewa się na otwartym terenie, więc potrzebuje mocnego światła i UVB. Zastosuj świetlówkę lub LED 6.500 K nad całym terrarium oraz świetlówkę UVB T5 HO 10-12 % nad miejscem do wygrzewania. Strefa Fergusona nie została dla tego gatunku ustalona; strefa 3 to szacunek dla jaszczurki wygrzewającej się na otwartym terenie. Sprawdzaj odległość miernikiem UV i wymieniaj świetlówki zgodnie z zaleceniami producenta. Światło powinno być włączone przez 10-12 godzin dziennie.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Rodzaj *Leiolepis* jest wszystkożerny, a *L. rubritaeniata* zjada zarówno owady, jak i rośliny; proporcje dla tego gatunku nie są znane. Podawaj świerszcze, karaczany, mącznika młynarka i drewnojada, a także ciemnozielone liście, takie jak mniszek lekarski, liście kapusty i liście gorczycy, oraz kwiaty. Owoce podawaj tylko w niewielkich ilościach. Sałata ma niemal zerową wartość odżywczą i należy jej unikać.

Młode i dorosłe karmi się codziennie. Podawaj tyle, ile zwierzę zje w około 10 minut. Posypuj owady wapniem przy każdym karmieniu, a raz w tygodniu preparatem multiwitaminowym z D3. Urozmaicaj pokarm.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Zwierzę jest płochliwe i szybkie, a gdy coś się poruszy, ucieka do nory. Źle znosi branie do ręki. W obrębie rodzaju samiec i samica często dzielą jedną norę.

Zwierzęta można trzymać pojedynczo lub parami. Nigdy nie łącz dwóch samców, bo będą walczyć. Zapewnij dużo miejsc do wygrzewania i kryjówek, a nowe zwierzęta poddawaj kwarantannie.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce mają 16-19 porów udowych z każdej strony i są barwniej ubarwione niż samice. Wiek osiągania dojrzałości płciowej przez ten gatunek nie jest udokumentowany. Samica przed kopulacją powinna być w pełni wyrośnięta i dobrze odżywiona, bo składanie jaj wyczerpuje jej zapasy wapnia i siły.

GODY I KOPULACJA

Kopulacja nie została opisana dla tego gatunku. U *Leiolepis belliana* zwierzęta rozmnażają się w porze ciepłej i suchej, a samce walczą, krążąc wokół siebie i prezentując barwne boki. Trzymaj parę razem tylko tak długo, jak panuje spokój.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa 3-8 jaj w zniesieniu, podobnie jak *L. belliana*, co zgadza się z danymi dla rodzaju (2-8 jaj u *L. reevesii*). Umożliw samicy wykopanie nory w ciepłej części terrarium, w podłożu o głębokości co najmniej 30 cm i lekko wilgotnym. Samica bez odpowiedniego miejsca może zatrzymać jaja, co zagraża jej życiu.

INKUBACJA

Inkubacja nie jest udokumentowana dla tego gatunku. 28-30 °C i około 55-75 dni to szacunek na podstawie innych jajorodnych agam. Umieść jaja w wilgotnym wermikulicie w zamkniętym pojemniku w inkubatorze z termostatem i nie obracaj ich.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Odchów nie jest udokumentowany dla tego gatunku. Młode powinny mieć własne terrarium z głębokim podłożem i licznymi kryjówkami oraz być karmione codziennie małymi owadami posypanymi wapniem. Muszą mieć UVB, bo szybko rosnące młode w przeciwnym razie zapadają na chorobę kości.

Zdrowie i częste błędy

Większość problemów wynika z błędów w urządzeniu terrarium: za mało ciepła, za mało UVB, zbyt cienkie lub mokre podłoże i zbyt jednostronna dieta. Typowe problemy to:

- Choroba kości (metaboliczna choroba kości) przy niedoborze UVB i wapnia. Zapewnij UVB i owady posypane wapniem.
- Odwodnienie, gdy brakuje wody. Codziennie podawaj świeżą wodę.
- Niedrożność jelit, gdy zwierzę połyka dużo luźnego piasku; stosuj mieszankę z ziemią, w której nory się utrzymują.
- Choroby żołądkowo-jelitowe i pasożyty, zwłaszcza u świeżo kupionych zwierząt. Zleć badanie próbki kału.
- Problemy ze składaniem jaj u samic bez odpowiedniego podłoża do kopania.
- Problemy skórne przy zbyt mokrym podłożu.

Długość życia nie jest udokumentowana; 8-10 lat to dane zapożyczone od *L. belliana*. Skontaktuj się z weterynarzem w razie apatii, braku apetytu lub problemów z linieniem.

Czytaj więcej: Typowe choroby i objawy choroby

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.